

Version 1.2 (2024)

Bilag 1f – Klimatiltag

Kolding Kommune

Kolding Kommunes klimatiltag frem mod 2050

INDHOLD

KOLDING KOMMUNE - OVERSIGT	3
OMSTILLINGSGREB AF KOLDING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED	3
OVERSIGTSKEMA – TILTAG OG STATUS	4
BYGNINGER OG BILFLÅDE	7
KONVERTERING AF PERSONBILER OG MINDRE VAREVOGNE TIL EL KØRETØJER.....	8
KONVERTERING AF ØVRIGE KØRETØJER TIL KLIMAVENLIGE KØRETØJER.....	11
ENERGIEFFEKTIVE BYGNINGER – ENERGIHANDLEPLAN III.....	13
KONVERTERING FRA GAS TIL KLIMAVENLIG VARMEFORSYNING	18
BÆREDYGTIGT BYGGERI	22
INDKØB.....	26
RESSOURCESTRATEGI	27
CO2-REGNSKAB FOR KOLDING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED	30
ARBEJDSPLADS	33
KRAV TIL BÆREDYGTIGHED I MEDEJERSTRATEGIER.....	34
ØKOLOGISKE OG KLIMAVENLIGE KANTINER.....	37
UDDANNELSE INDEN FOR BÆREDYGTIGT FØDEVARESYSTEM.....	43
BEDRE FORHOLD FOR HJEMMEARBEJDE	47
EL-LADESTANDERE VED KOMMUNALE BYGNINGER	49

(Dokument version 1.2, Godkendt af Byrådet i Kolding Kommune den 17.12.24)

Kolding Kommune - Oversigt

Bilag 1 indeholder samlet 6 dokumenter, et dokument for hvert indsatsområde. Bilag 1f er et tiltagskatalog, som beskriver de planlagte tiltag inden for indsatsområde – Kolding Kommune som virksomhed. Bilaget bliver mindst én gang årligt opdateret. Dog opdateres beregningerne af tiltagenes CO₂-effekter, som fremgår af Bilag 3 – Reduktionssti, hvert 4 år ifm. revideringen af Klimahandleplanen.

Omstillingsgreb af Kolding Kommune som virksomhed

Tiltagene har vi opdelt i de tre centrale omstillingsgreb, som vi mener der skal være fokus på, for at lykkes med en klimavenlig omstilling af Kolding Kommune som virksomhed.

Omstillingselementer for Kolding Kommune som virksomhed		
 Bygninger og bilflåde	 Indkøb	 Arbejdsplads

Oversigtskema – Tiltag og status

 Bygninger og bilflåde				
<i>Tiltagstitel + (tidsperiode)</i>	<i>Mål + (prioritering)</i>	<i>Statusnote 2023 sep. – 2024 sep.</i>	<i>Årsindsats</i>	<i>Når vi målet?</i>
Konvertering af personbiler og mindre varevogne til el køretøjer (2022-2030)	100% fossilfrie personbiler og mindre varevogne (Høj)	Omlægning er igangsat og vil blive implementeret i takt med at leasingsaftaler udløber. Da der kun er få leasings aftaler som udløber i indeværende år er der kun få køretøjer som i dag kører på el.		
Konvertering af øvrige køretøjer til klimavenlige køretøjer (2025-2035)	100% fossilfrie Køretøjer hvor det er muligt (lav)	Omlægningen er så småt i gang. Men der er ingen overordnet plan og ingen ansvarlig endnu. (Bør igangsætte i 2025)		
Energieffektive bygninger – Energihandleplan (2022-2025)	Reduktion i 2015-2025: EI 17 % Vand 20 % Varme 10 % (Høj)	Gennemførelse af Energihandleplanen 2015-2025. (fx udskiftning og ombygning til LED, CTS og styring af tekniske installationer, Isoleringprojekter, Varmepumpeprojekter i ejendomme med gas eller el- opvarmning, Håndbog for styring af egne anlæg og vidensdeling på tværs, for tekniske service)		Opnået reduktion i 2023 EI 14 % Vand 7 % Varme 13 %
Konvertering fra gas til klimavenlig varmforsyning (2021-2030)	90 % af vores varmeforbrug er CO2-neutralt inden udgangen af 2030. (Middel)	Bygninger med naturgas, skal i fremtiden på fjernvarme, varmepumpe eller et evt. lokalt nærvarmeanlæg. (Målet er overført fra Bæredygtighedsstrategien.)		Afhængig af mange udefrakomne tiltag. Men arbejdet pågår i den retning.
Bæredygtigt byggeri (2022-2050)	Målsætning?	Anlægsprojekter skal overholde den "Den frivillige bæredygtighedsklasse" jf. bygningsreglementet. Der benyttes et screeningsværktøj, med fokus på bæredygtighed.		Den frivillige bæredygtighedsklasse" er benyttet i alle byggerier

 Indkøb				
<i>Tiltagstitel + (tidsperiode)</i>	<i>Mål + (prioritering)</i>	<i>Statusnote 2023 sep. – 2024 sep.</i>	<i>Årsindsats</i>	<i>Når vi målet?</i>
Ressourcestrategi (2022-2023)	Udarbejdelse og godkendelse af strategi (Høj)	Tiltaget er gennemført. Strategien blev godkendt Q4 2022. I version 1.1 blev der tilføjet et nyt tiltag, som omhandler implementering af strategien.	Gennemført	

Indkøbs- og Ressourcestrategi (2023-2030)	Jf. målsætninger i Indkøbs og Ressourcestrategien. (Høj)	Etablering af lånelager er gennemført. Flere udbud og indkøbsaftaler med fokus på de tre bundlinjer og lokal handel hvor muligt. 2 nye udbudsområder gennemføres med særligt fokus på lokal handel og bæredygtighed.		Der er fokus på alle 3 bundlinjer i alle udbud
CO2-regnskab for Kolding Kommune som virksomhed (2023-2030)	At kunne angive Kolding Kommunes CO2-udledning fra og med 2024. (Høj)	Kolding kommune har indkøbt et redskab til beregning af CO2 forbrug fra de kommunale indkøb, men det er endnu ikke færdig udviklet.		
Møbellageret (2022-2050)	Genanvende alle møbler internt i Kolding Kommune (Høj)	Møbellageret har eksisteret siden april 2021 og har sparet ca. 4 mio. kr., samt startet et ny underinitiativ "lånelager". Huset Venture er en socialøkonomisk virksomhed og har overtaget den daglige drift af møbellageret og lånelageret.		Møbellageret har sparet 4 mio. kr. på møbelindkøb 2021-23.

Arbejdsplads

<i>Tiltagstitel + (tidsperiode)</i>	<i>Mål + (prioritering)</i>	<i>Statusnote 2023 sep. – 2024 sep.</i>	<i>Årsindsats</i>	<i>Når vi målet?</i>
Krav til bæredygtighed i medejerstrategier (2022-2025)	at bæredygtighed er en central del af alle ejerstrategier, hvor vi som kommune har en indflydelse (Høj)	Ikke påbegyndt endnu.		
Økologiske og klimavenlige kantiner (2021-2024)	Reducerer CO2 aftryk og madspild (Høj)	Der arbejdes med dette i FUSILLI. Der har været fokus på reducere af CO2-aftryk, planterig kost, økologi og madspild, samt uddannelse af køkkenpersonale. Inspirationsaftener, borgerinddragelse og workshops.		21 offentlige køkkener har i gns. et CO2 aftryk på 1,86 pr. kg indkøbte råvarer og de har reduceret med 2 % siden 2022.

Uddannelse inden for bæredygtigt fødevarer-system (2022-2024)	Udvikling af undervisningsmateriale om bæredygtige fødevarer og fødevarer-systemer. Inddrage minimum 2500 elever i folkeskolen (Middel)	Udarbejder undervisningsmateriale og skolehavekonkurrence d. 7. december.		
Bedre forhold for hjemmearbejde (2022-2030)		Ikke påbegyndt endnu.		
Klimahandledag	Afholdelse af Klimahandledag. (Lav)	Kommunens kontorelever planlægger og gennemføre en årlig klimahandledag. (I 2025 (24 april) er det planlagt at bæredygtighedshuset afholder et større offentlig arrangement)		Gennemført de sidste to år.
El-ladestander ved kommunale arbejdspladser (2022-2024)	Ladestander på 115 lokationer med varierende antal ladestander (Høj)	Udbud er gennemført og ladestanderne er under opsætning. (Der vil ved udgangen af 2024 være opsat 340 normalladere på de kommunale P-pladser).		Under gemmen førelse

Tabel farveforklaring – Oversigtsskema Status		
Årsindsats		Når vi målet?
God fremdrift (Kører efter planen. De centrale dele er godt i gang)		Højst sandsynligt
I gang (Nogle dele er igangsat, men fremdrift ikke tilstrækkeligt)		Middel sandsynlighed
Inaktiv (Eller næsten ikke påbegyndt. Der er væsentlige barrierer)		Lav sandsynlighed
Gennemført		Gennemført
Tidsperiode ikke påbegyndt eller eksternt tiltag		Ingen data – kan ikke vurderes

Bygninger og bilflåde

Konvertering af personbiler og mindre varevogne til el køretøjer

Beskrivelse

Kolding Kommune har ca. 240 personbiler og varevogne. Bilerne kører rundt i alle afkroge af Kommunen, og er relativt synlige i gadebilledet. Elbilerne kræver mindre vedligeholdelse, er billigere i reparation, brændstofomkostningerne er lavere, og køretøjerne er i dag ca. halvt så CO₂-forurenende som almindelige fossilbiler, når man ser på produktion og levetiden af bilen. Dertil kommer, at elbiler ikke udleder sundhedsskadelige partikler. Det er derfor vigtigt, at vi går foran.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	4100 tons CO ₂ i 2030 7.400 tons CO ₂ i 2030 hvis produktion af bilen medregnes
kildehenvisning	Strategi og handlingsplan for ladeinfrastruktur i Kolding Kommune

CO₂-effekt medregnes ikke i det geografiske CO₂-regnskab.

Hvis Kolding Kommune inden udgangen af 2030 udskifter alle nuværende fossildrevne person- og varebiler med eldrevne alternativer, opnås en samlet CO₂-besparelse frem mod 2030 på ca. 4.100 tons CO₂. Regner man CO₂-udledninger forbundet med produktionen af bilerne med, spares der i stedet op til 7.400 tons CO₂ (Kilde: Strategi og handlingsplan for ladeinfrastruktur i Kolding Kommune).

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Elbiler er med automatgear og lette at betjene. Ingen udledninger af sundhedsskadelige partikler. Genererer mindre trafikstøj.

Mangfoldig natur

Ved omlægning til elbiler udledes mindre CO₂ og partikler ved kørsel.

Særlige barrierer og forudsætninger

I Kolding Kommune leases personbiler og varevogne. Omstilling kan ske gradvist når hver leasing aftale udløber. Der er ikke afsat et budget til merudgifter ved leasing af el-biler samt opsætning af ladestander, som tilfalder den afdeling som leaser bilen eller varevognen.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Risiko og Fleet management har ansvar for at udforme leasingaftalerne, udbud af el-biler, drift, samt informere når hver afdeling kan udskifte bil. Udskiftning til elbiler sker løbende når vores nuværende leasing aftaler udløber. Det er op til afdeling hvilken type bil de vil lease ud fra deres budget og udvalg. Dog skal der vælges den mindste og billigste bil der opfylder formålet.
--------	---

Proces	Direktionen har besluttet at nye biler skal som udgangspunkt være fossilfrie – merudgiften herunder ladestandere skal primært finansieres af forvaltningerne. Fleet management kontakter afdelinger når der er behov for udskiftning af bil ved ophør af leasingaftale
Output	Udskiftning af bilflåden

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Leasingselskaber
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	Vi vil omstille de 240 biler i Kommunens bilflåde til fossilfrie køretøjer når leasingaftalerne på de nuværende personbiler og varevogne udløber. Dette sker løbende når leasingaftalerne udløber.
Monitoreringskilde	Årlig andel af elbiler, - findes i opgørelse over kommunes biler.
Tiltagsmål	Inden 2030 vil vi omstille alle personbiler og mindre varevogne til el-køretøjer (mål i Strategi og handlingsplan for ladeinfrastruktur).
Monitoreringskilde	Opgørelse over kommunes biler.

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Der omlægges løbende i takt med at bilerne udskiftes
KK - indsatsniveau	Grøn
Når vi målet?	Grøn
Det videre arbejde	Udskiftningsplanen følges
2023 (sep.) - 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Der omlægges løbende i takt med at bilerne udskiftes
KK - indsatsniveau	Grøn. Der er udskiftet 6 biler og 4 er i ordre
Når vi målet?	Grøn
Det videre arbejde	Udskiftningsplanen følges

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Udvikling – tiltagsmål

-

Konvertering af øvrige køretøjer til klimavenlige køretøjer

Beskrivelse

Udover personbiler og mindre varevogne har kommunen også andre køretøjer såsom, ladvogne, busser, skraldevogne, entreprenørmaskiner mm. Vi vil løbende følge den teknologiske udvikling og sparre med kommuner som har gjort sig nogle erfaringer.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	Beregnes når omfang og tiltag kendes.
kildehenvisning	Beskriv henvisning til bilag 3

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Elbiler er med automatgear og lette at betjene. Ved omlægning til klimavenlige køretøjer vil der ikke være udledning af sundhedsskadelige partikler. Genererer mindre trafikstøj.

Mangfoldig natur

Ved omlægning til klimavenlige køretøjer vil der udledes mindre Co₂ og partikler ved kørsel.

Særlige barrierer og forudsætninger

De fleste af denne type grønne køretøjer er endnu ikke markedsmodne. Dog er bredden af de forskellige køretøjer i denne kategori stor, hvorfor der godt kan være typer af køretøjer, hvor der findes markedsmodne køretøjer, f.eks. er det muligt med nogle bestemte typer el-busser.

Der er ikke et beslutningsgrundlag for omlægning til omlægning af øvrige køretøjer til klimavenlige køretøjer.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Kolding kommuner er ansvarlige for at få tiltaget implementeret når der træffes en beslutning på dette område.
Proces	Afventer
Output	Afventer.

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Leasingselskaber samt øvrige kommuner og især kommuner som har erfaring med bestemte typer af køretøjer.
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	Afventer
Monitoreringskilde	
Tiltagsmål	Afventer
Monitoreringskilde	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	1 el busser er indkøbt. Redux har skiftet otte ud af 13 biler og lastbiler til biodiesel af typen HVO. I forhold til de sidste fem køretøjer er der bestilt to nye biler, der kan køre biodiesel fra december 2022, og to nye biler, der kan køre på el fra april 2023. Den sidste maskine står ikke umiddelbart til udskiftning. Med det nye brændstof er det forventet, at maskinerne reducerer deres CO2-udledning med 70 %.
KK - indsatsniveau	Rød – der er ikke truffet beslutning om omlægning.
Når vi målet?	Rød
Det videre arbejde	Markedet er endnu ikke modet til en total omlægning
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Kolding kommune har på nuværende tidspunkt 1 el-bus samt 1 lastbil. Der er yderligere bestilt 4 el-busser.
KK - indsatsniveau	Gul: Renovationsbilerne omlægningen i gang. Men overordnet er der ikke truffet beslutning om omlægning.
Når vi målet?	Rød
Det videre arbejde	Markedet er endnu ikke modet til en total omlægning

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Energieffektive bygninger – Energihandleplan III

Beskrivelse

Energihandleplanens formål er at reducere vand- og energiforbruget i de kommunale bygninger, ved at investere i energi- og vandbesparende projekter og holde øje med energiforbruget. Ved at reducere vand- og energiforbruget, sparer kommunen penge, ligesom samt CO₂-udledningen reduceres.

Energihandleplanen investerer i energiltag som nedenstående:

- Projekter som udskiftning af belysning til LED, efterisolering, opsætning af varmepumper som alternativ energikilde, energiforbedring af tekniske installationer mm. Projekter skal max have 10 års tilbagebetalingstid.
- Adfærdsprojekter som indebærer kampagnematerialer til at øge fokus på at spare på energien. Og indregulering af anlæg, så de virker mere effektivt.
- Energistyring; monitorering af energiforbrug og begrænse overforbrug.

CO₂-effekt

Udover CO₂ mål fra Klimahandleplanen er der nu også krav fra EU om CO₂ besparelser på 1,9 % om året på de kommunale bygninger. Når disse lægges ind i målsætning op til 2030, vil nedenstående mål kunne opnås.

CO ₂ -effekt i 2030/år:	Forventeligt 728 ton CO _{2e} i 2030 ift. 2015 niveau
kildehenvisning	Beregningsark i bilag

Ovenstående tal repræsenterer forventede el- og varmebesparelser for perioden 2015-2030, og beregnet med CO₂ emissionstal tilsvarende 2023 for hele perioden. Selvom strøm og fjernvarme forventes at have lavere CO₂ emission i 2030, er det ikke en fortjeneste der skyldes indsatser i Energihandleplanen.

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Mange energibesparende tiltag på de kommunale ejendomme giver et forbedret indeklima, fordi man f.eks. kan opnå mindre træk eller forbedret lysniveau. Bevægelsessensor på lys og berøringfri vandhaner giver bedre hygiejne og mindre smittefare.

Vand som ressource

Der er konkrete målsætninger for reduktion af vandforbrug i de kommunale bygninger. Disse opnås blandt andet ved at stoppe lækager og løbende toiletter i tide. Udskifte armaturer til vandbesparende typer og køre kampagner med fokus på vandbesparelser.

Ressourcer i kredsløb

Hvor muligt genbruges eksisterende materialer, f.eks. armaturer til belysning og ombygning af gamle ventilationsanlæg frem for udskiftning.

Bæredygtige fællesskaber

Som et led i Energihandleplanen udføres energisparekampagner. F.eks. på det socialpolitiske område, hvor fokus er på at der i fællesskab skal spares energi og at dette også smitter af på beboerne på de sociale bosteder.

Særlige barrierer og forudsætninger

- Max. 10 års tilbagebetalingstid forhindrer de fleste energitiltag på klimaskærmen, som typisk ligger omkring 20 års tilbagebetalingstid eller længere. Dog er levetiden ofte højere og giver værdi at investere i.
- Den nye lysnorm DS 12464 gør belysningsprojekter mindre rentable, da der er kommet højere krav til lysniveauet. Dette medfører højere elforbrug til et nyt belysningsanlæg.
- Det er ikke muligt at give tilskud til anlægsprojekter, pga. kommunens principper om separate økonomisystemer. Det samme er gældende for forsyningspolitik og bygninger, hvor borgere betaler for dele af energiforbruget.
- Merforbrug gør det ekstra udfordrende at opnå Energihandleplanens målsætning. Merforbrug opstår bl.a. på baggrund af høje krav til indeklima og tekniske systemer, der er forskellige årsager ikke kører optimalt.
- Kvalitetsprodukter med f.eks. længere levetid eller bæredygtige materialer er typisk dyrere og forringer derfor tilbagebetalingstiden. I nogle sammenhænge kan det være afgørende for, om projektet overhovedet kan udføres via Energihandleplanen. Man kan derfor stå i et dilemma om, hvorvidt det er energibesparelserne eller ressourceforbruget, det er det vigtigste parameter.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Implementering af energieffektive tiltag, som reducerer forbruget i de kommunale bygninger
Proces	Energihandleplanen har arbejdet målrettet med energibesparelser i de kommunale ejendomme siden 1998. Der er 3 interne medarbejdere ansat til at varetage Energihandleplanen. Tiltag og projekter skal udføres så det giver bedst mening i forhold til totaløkonomi, cirkulær økonomi og bæredygtighed Der er afsat 14 mio. kr. årligt til Energihandleplan III.
Output	Besparelser akkumuleres over tid. Tiltag, finansieret af Energihandleplanen i årene 2015-2023, er beregnet til 10,5 mio.kr.

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	<p>Eksterne aktører: KMD, Ento, Danfoss, Energistyringsprogram er leveret af KMD. Ento arbejder med kunstig intelligens indenfor energistyring. Danfoss understøtter ECL platformen som løbende forbedres til mere intelligente måder at styre bygningernes tekniske installationer på. Energihandleplanen kører derudover løbende pilotprojekter for at teste ny teknologi på markedet. Vi deltager i netværk og fora for på den måde at holde kontakten med aktører på markedet.</p> <p>Projekter under Energihandleplanen udføres med eksterne samarbejdspartnere og entreprenører. Primært lokale entreprenørvirksomheder.</p>
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	Hvert år laves en redegørelse for status ift. energihandleplanens målsætninger.
Monitoreringskilde	Årlig energiredegørelse fra Intern byg afdelingen. Års mål er defineret ud fra kWh/m ² på el og varme, samt m ³ /m ² på vand. Hvert år udgives Energiredegørelsen, som er en status på energiforbruget for det pågældende år. Energiforbruget holdes op imod målsætning for 2025. Energiredegørelsen udgives på tryk og digitalt på Kolding Kommunes hjemmeside.
Tiltagsmål	<p>Energihandleplan III har som mål at opnå følgende besparelser i 2025 i forhold til 2015:</p> <p>El: 17 % Vand: 20 % Varme: 10 %</p> <p>Obs: Nye krav omkring energimærker og CO₂ reduktioner i bygninger i Bygningsdirektivet og Energieffektiviseringsdirektivet.</p>
Monitoreringskilde	Samme som procesmålet

Status

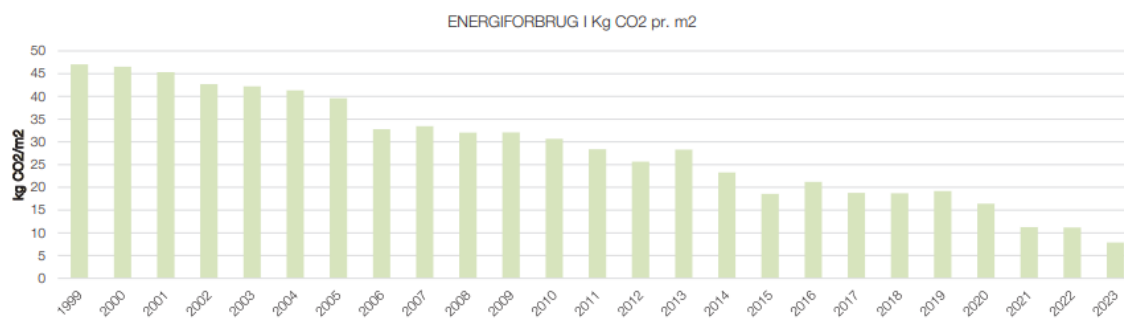
2022 – 2023	
Statusbeskrivelse	<p>Projekter/opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none">- Udskiftning og ombygning til LED- CTS og styring af tekniske installationer- Isoleringsprojekter

	<ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning af hårde hvidevarer - Udskiftning af cirkulationspumper - Vandspareprojekter - Energoptimering af varmeanlæg - Energoptimering af ventilationsanlæg - Udskiftning af vinduer - Automatiske energimålere - Energistyring - Energisparekampagne Socialpolitik - Håndbog for styring af egne anlæg og vidensdeling på tværs, for tekniske service 								
KK - indsatsniveau	<p>Grøn - Energihandleplanen forsætter med samme dagsorden og fokuspunkter fremadrettet</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>MÅL 2025</th> <th>OPNÅET 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>El: 17 %</td> <td>El: 10 %</td> </tr> <tr> <td>Vand: 20 %</td> <td>Vand: 11 %</td> </tr> <tr> <td>Varme: 10 %</td> <td>Varme: 9,8 %</td> </tr> </tbody> </table>	MÅL 2025	OPNÅET 2022	El: 17 %	El: 10 %	Vand: 20 %	Vand: 11 %	Varme: 10 %	Varme: 9,8 %
MÅL 2025	OPNÅET 2022								
El: 17 %	El: 10 %								
Vand: 20 %	Vand: 11 %								
Varme: 10 %	Varme: 9,8 %								
Når vi målet?	Grøn								
Det videre arbejde	Energihandleplanen forsætter med samme dagsorden og fokuspunkter fremadrettet								
2023 (sep.) – 2024 (sep.)									
Statusbeskrivelse	<p>Projekter/opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning og ombygning til LED - CTS og styring af tekniske installationer - Isoleringsprojekter - Udskiftning af cirkulationspumper - Vandspare projekter - Energoptimering af varmeanlæg - Energoptimering af ventilationsanlæg - Udskiftning af vinduer - Automatiske energi- og vandmålere - Energistyring - Varmepumpeprojekter i ejendomme med gas eller el-opvarmning - Håndbog for styring af egne anlæg og vidensdeling på tværs, for tekniske service <p>Se bilag vedr. konkrete projekter.</p>								
KK - indsatsniveau	<p>Grøn - Energihandleplanen forsætter med samme dagsorden og fokuspunkter fremadrettet</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>MÅL 2025</th> <th>OPNÅET 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>El: 17 %</td> <td>El: 14 %</td> </tr> <tr> <td>Vand: 20 %</td> <td>Vand: 7 %</td> </tr> <tr> <td>Varme: 10 %</td> <td>Varme: 13 %</td> </tr> </tbody> </table>	MÅL 2025	OPNÅET 2023	El: 17 %	El: 14 %	Vand: 20 %	Vand: 7 %	Varme: 10 %	Varme: 13 %
MÅL 2025	OPNÅET 2023								
El: 17 %	El: 14 %								
Vand: 20 %	Vand: 7 %								
Varme: 10 %	Varme: 13 %								
Når vi målet?	Grøn								
Det videre arbejde	Energihandleplanen forsætter med samme dagsorden og fokuspunkter fremadrettet								

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

Figuren viser CO2-udledningen til el-, vand- og varmekonsumet i de kommunale bygninger. CO2-udledningen er reduceret med 83 % siden 1999. (Kilde: Kolding Kommune, Energiredegørelse 2023)

Konvertering fra gas til klimavenlig varmforsyning

Beskrivelse

Kolding Kommunes bygninger, som er forsynet med gas, skal konverteres til mere klimavenlig varmforsyning, f.eks. fjernvarme eller varmepumper. Målet er 90% af de kommunale bygninger skal være CO₂ neutral i 2030 og det vi arbejder hen imod. Ejendomme på gas skal derfor konverteres til enten fjernvarme eller varmepumpeinstallation. I øjeblikket er hverken fjernvarme eller el helt CO₂ neutral, men det er et projekt der kører sideløbende og CO₂ emissionerne på disse poster reduceres fra år til år.

CO₂-effekt

CO₂ effekten er beregnet med udgangspunkt i 2015, hvor 35 kommunale bygninger er gasopvarmet helt eller delvist. CO₂ besparelsen nedenfor er beregnet ud fra at naturgassen er reduceret så det svarer til 10% af det samlede varmeforbrug i 2030.

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	535 tons CO _{2e} i 2030
kildehenvisning	Bilag: midtvejsevaluering af Klimahandleplanen, excel regneark

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle:

Mindre partikelforurening.

Ressourcer i kredsløb

Naturgaskedlerne bliver som udgangspunkt udskiftet når de ikke længere er funktionsdygtige. Dog ved opkobling til fjernvarme, vil naturgasfyrd udskiftes på trods af at de stadig potentielt kunne være i drift i mange år.

Medarbejder ressourcer

Ca. 15 medarbejder Intern Byg er i løbende forbindelse med dette tiltag.

Andre omkostninger

Intern Byg har udarbejdet et notat, som angiver, hvordan vi kan opnå vores mål om 90 % CO₂-neutralitet i forhold til bygningsopvarmning i 2023 (Se dokument Sagsnr. 21/10068 - Løbenr. 34459/22).

Sidenhen er der dog sket ændringer, idet ovennævnte arbejde med etablering af fjernvarme i flere områder pågår.

Der er ansøgt midler til opkobling af fjernvarme i de områder det bliver udbredt. Områder hvor fjernvarmen ikke udbredes, er der ikke tillagt midler til projektet.

Yderligere er der en reel risiko for at de månedlige udgifter for de involverede ejendomme øges, som følge af potentielle abonnementsmæssige vilkår ved de respektive fjernvarmeselskaber.

Særlige barrierer og forudsætninger

Koble op til fjernvarme:

- Varmeplan arbejder på at få udbredt fjernvarme og orienterer Intern Byg løbende. Derefter kobles de kommunale bygninger til.
- Fjernvarmekonverteringer bliver finansieret af et særskilt kommunelån.

Koble op til varmepumper:

- Udskifte naturgasfyr til varmepumper de områder, hvor fjernvarme ikke bliver udbredt. Finansieres primært fra Energihandleplanen og delvist bygningsvedligehold.
- Varmeplan arbejder på nærvarmeanlæg i landsbyerne. De kommunale bygninger vil bidrage ind i dette projekt, hvis det bliver aktuelt.
- Områder hvor hverken fjernvarme eller nærvarme er muligt opsættes individuelle varmepumper.
- Steder hvor det ikke er rentabelt at udskifte til varmepumpe, kan ikke på nuværende tidspunkt ikke finansieres. Dog vurderes det at målsætning kan opnås.
- Plejecentre og andre kommunale bygninger med private boliger er udfordrede i forhold til finansiering.

Økonomiske gevinster

Ved konvertering til fjernvarme, kan der være en varmebesparelse i forbindelse med nye installationer, som er mere energieffektive. Dog kan besparelserne "drukne" i et højere abonnementsbidrag.

Ved konvertering til varmepumper vil der ligge en besparelse som i et vist omfang kan dækkes under 10 års tilbagebetalingstid

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Kolding kommune har ansvaret for at Kolding Kommunes bygninger, som er forsynet med gas, konverteres til mere klimavenlig varmforsyning, f.eks. fjernvarme eller varmepumper.
Proces	Udskifte naturgaskedler til f.eks. varmepumper. Koble op til fjernvarme, når det udbredes til lokalområdet.
Output	Lavere CO2 udslip.

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	TREFOR, Christiansfeld Fjernvarme, Vamdrup Fjernvarme. For tiden pågår der dialog med både TREFOR og fjernvarmeselskaberne i Vamdrup og Christiansfeld i forbindelse med etablering af fjernvarme. Der er ikke arrangeret et decideret samarbejde eller partnerskab i forbindelse med konvertering af gasinstallationer.
-----------------------------	--

	Dog kommer vi, som altid, til som udgangspunkt at entrere med lokale håndværkere
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	
Monitoreringskilde	Forbrug registreres i Energistyringsprogrammet Energykey og der laves en årlig Energiredegørelse, hvor naturgasforbruget også vil fremgå
Tiltagsmål	Mål i Bæredygtighedsstrategien. 90 % af vores varmeforbrug er CO ₂ -neutralt inden udgangen af 2030. Dette betyder at vi skal konvertere gasinstallationer med et forbrug i omegnen af 1.750.000 kWh/år til enten fjernvarme eller varmepumper. Målsætningen om 90 % CO ₂ -neutralitet i forhold til bygningsopvarmning kan blive udfordret på finansiering.
Monitoreringskilde	Forbrug registreres i Energistyringsprogrammet Energykey og der laves en årlig Energiredegørelse, hvor naturgasforbruget også vil fremgå

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Fjernvarmen udbredes i øjeblikket og kommunale bygninger kobles løbende til. Der ud over laves varmepumpe i kommunale bygninger, hvor der ikke planlægges fjernvarme
KK - indsatsniveau	Grøn: Projekter/opgaver: <ul style="list-style-type: none"> - Fjernvarme udbredes til Alminde-Viuf og Vester Nebel og i den forbindelse skal kommunale bygninger kobles der på. - Der bliver i øjeblikket konverteret bygninger med naturgas til luft-til-vand varmepumper. Daginstitutioner hvor der ombygges og gasfyret er stået af Resultat/ status ift. målsætning 85,2 % af varmeforbruget i de kommunale bygninger er i 2022 opvarmet via fjernvarme, varmepumper eller træpiller.
Når vi målet?	Grøn.
Det videre arbejde	Flere ejendomme med mulighed for konvertering til varmepumpe kan igangsættes via Energihandleplanen, hvis tilbagebetalingstiden er under 10 år.
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	

Statusbeskrivelse	I forbindelse med udvidelsen af fjernvarmenettet til Alminde Viuf og Vester Nebel laves der nye fjernvarmeinstallationer og gamle gaskedler demonteres. Enkelte ejendomme er koblet over på varmepumper i det seneste år, dog afventes udfaldet af nærvarmeprojekter før mange gaskedler udskiftes til separat varmepumpeinstallation
KK - indsatsniveau	Grøn: Projekter/opgaver: <ul style="list-style-type: none"> - Fjernvarme udbredes til Alminde-Viuf og Vester Nebel og i den forbindelse skal kommunale bygninger kobles der på. - Der bliver i øjeblikket konverteret bygninger med naturgas til luft-til-vand varmepumper. Resultat/ status ift. målsætning 85,4% af varmemeforbruget i de kommunale bygninger er i 2023 opvarmet med fjernvarme, varmepumper eller træpiller
Når vi målet?	Grøn
Det videre arbejde	Flere ejendomme med mulighed for konvertering til varmepumpe kan igangsættes via Energihandleplanen, hvis tilbagebetalingstiden er under 10 år.

Udvikling - procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK – indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

Bæredygtigt byggeri

Beskrivelse

Kolding Kommune har en klar ambition om at sikre en bæredygtig bygningsadministration. Intern Byg har længe arbejdet med principperne, som indeholdes i bæredygtighedsbegrebet, dog under andre navne. Tidligere begreber som økologi og cirkulær økonomi trækker begge tråde til bæredygtighedsbegrebet og Intern Byg har mange års erfaring med en bevidst og kompetent bygningsadministration, hvor klimamålsætningen understøttes.

Nye tiltag for mere bæredygtig bygningsadministration:

1. Implementeringen af en praksis for en screening af alle anlægs- og vedligeholdelsesprojekter, hvor et bæredygtighedspotentiale kan lokaliseres og budgetteres.
2. Handleplan for Bæredygtig Bygningsadministration som vedhæftes udbudsmaterialer til byggeriets parter og omhandler, hvordan bæredygtighedspotentialet skal realiseres – en proces som kræver stort branchekendskab og villighed hos Intern Bygs samarbejdspartnere og hvor certificeringer og materialeudvikling er succesbærende.
3. Anlægsprojekter skal i 2023 overholde "Den frivillige Bæredygtighedsklasse" jf. Bygningsreglementet.
4. Servicesektionen har en vigtig rolle for at sikre bygningerne i deres driftsfase. Her vil man gennemgå workshops for at styrke sektionens indsats endnu mere og bevidstgøre medarbejderne om deres daglige valg i retning af en mere bæredygtig drift.
5. Løbende opdateres Standard Byggeprogram og Tekniske Installationer med yderligere krav til bæredygtighed, ud fra hvad branchen er i stand til at levere.

Erfaringer skal indsamles og styrke fremtidige projekter. Processen med at sikre bæredygtig bygningsadministration vil kalde på prøvehandlinger, investeringer samt vidensdeling og handleplanen vil undervejs blive revideret og udbygget, så den afspejler branchens og kommunens klimamålsætninger. Ved en implementering af handleplanen vil bygningsadministrationen blive bæredygtig og herved udmønte sig i en indfrielse af Kolding Kommunes bæredygtighedsmålsætninger for området.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	Med de nuværende ressourcer til rådighed, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at udregne CO ₂ besparelser for alle tiltag. Dog udvikler branchen løbende metoder til konkrete beregninger som implementeres løbende af Intern Byg
kildehenvisning	

Der opnås CO₂-besparelser ved:

- Løbende opdatering af tekniske installationer og heraf energibesparelser.
- Renoveringsprojekter og anlægsprojekter, der skal overholde bygningsreglementet, som løbende skærper krav til bygningers emission. Heri vil man automatisk forholde sig til bygningens energimæssige stand, brug af materialer og driftsfase indtil demontering/nedbrydning.
- Anlægs- og vedligeholdelsesprojekter planlægges med nyt screeningsværktøj, hvor bæredygtighedspotentialet vurderes i forhold til mulighed for CO₂ besparelser. Kan både

være potentialer for energibesparelser, forlængelse af materialers restlevetid, brug af genbrugsmaterialer og bæredygtige materialer generelt.

De afledte effekter

Sundhed og trivsel

Fokus på sundhed og indeklima

Ressourcer i kredsløb

Fokus på bedre materiale udnyttelse / ressourcer i kredsløb

Særlig barrierer og forudsætninger

- Genbrug af materialer kræver et materialelager og aktører på markedet, der kan upcycle gamle byggematerialer.
- Gamle tekniske anlæg har typisk højere energiforbrug end nye. Man kan derfor stå i et dilemma om energibesparelserne eller ressourceforbruget er det vigtigste parameter.
- Genbrugsmaterialer i forbindelse med renoveringsprojekter og nybyggeri er i de fleste scenarier et fordyrende element.
- Energibesparende tiltag på anlægsprojekter bliver ofte nedprioriteret, når projektøkonomien bliver presset. Dette til fordel for mere synlige elementer, som arkitektur eller brugerønsker. Energibesparende tiltag i forbindelse med anlægsprojekter kan ikke støttes af Energihandleplanen pga. kommunens principper om separate økonomisystemer og disse tiltag vil derfor bortfalde.
- For at foretage en vurdering af, hvilke byggematerialer, der er mest bæredygtige at anvende, er det nødvendigt med et materialepas. På nuværende tidspunkt er det kun få producenter som har dokumenteret dette, men der vil med tiden komme flere til.

Det gør Kolding Kommune

Opgave	Der skal påtænkes følgende medarbejderressourcer: Tid forbundet med udarbejdelse af screeninger – dog begrænset Medarbejders kompetenceudvikling Øget tidsforbrug i projektering- og udførelsesfasen Tiltaget vil være fordyrende for Intern byg og eksterne samarbejdspartnere Ved at have bedre fokus på udnyttelse af ressourcer vil der være mulighed for økonomisk gevinst.
Proces	Erfaringer samles fra projekter både internt og eksternt.
Output	

Opgavens indvirkninger på
øvrige opgaver i kommunen

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Intern Byg inviterer løbende samarbejdspartner ind der mestre at understøtte og udfordre praksis i projekter såvel som interne processor.
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	Screeningsværktøj implementeres i 2023. Handleplan for bæredygtig bygningsadministration udformes inden ultimo 2024. Erfaringer samles og implementeres løbende.
Monitoreringskilde	
Tiltagsmål	
Monitoreringskilde	Monitorering sker via screeningsværktøjet og konkrete projekter

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Handleplanen følges
KK - indsatsniveau	Grøn: Der lokaliseres og indfries CO2 gevinster i lille og stor skala bl.a. screeningerne. Forsat udførelse af handleplanen.
Når vi målet?	
Det videre arbejde	Hvad skal vi være opmærksom på fremadrettet, hvis vi skal lykkes med tiltaget? Beskriv vores foreløbige erfaringer med tiltaget. Er der brug for at ændre indsatsen. Væsentlige barrierer / forudsætninger.
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Handleplanen følges forsat. Bygningsreglementet har skærpet kravet til nybyggeri fra 2025 som følges. Overskydende materialer bliver sat i depot for senere genindbygning. Nedbrydningsopgaver tilrettelægges for senere genindbygning af byggematerialer.
KK - indsatsniveau	Grøn: Der lokaliseres og indfries CO2 gevinster i lille og stor skala bl.a. screeningerne. Forsat udførelse af handleplanen
Når vi målet?	Grøn. Eftersom målet er at overholde bygningsreglementet er Kolding Kommune påtvunget at nå målet i de konkrete byggerier.
Det videre arbejde	Der skal forsat findes kompetente samarbejdspartnere der kan levere viden og materialer. Fokus på en styrkelse i at genanvende byggematerialer og forlænge komponenternes levetid. Sikre at projekterne indfri Kolding Kommunes ambition.

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK – indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Indkøb

Ressourcestrategi

Beskrivelse

I 2020 brugte Kolding Kommune 513 mio. kr. på vareindkøb, 1.100 mio. kr. på tjenesteydelser og 327 mio. kr. på bygge- og anlægsopgaver. Det udgør en kraftig motor med et enormt potentiale for at skabe et bæredygtigt og optimeret ressourceforbrug. Derfor har Kolding Kommune revitaliseret den tidligere indkøbspolitik til at blive en ressourcestrategi, hvor man kigger på hvilke bæredygtige løsninger, vi kan anvende, når behovet for ressourcer skal dækkes til det skal afskaffes igen.

Strategien gælder for alle de ressourcer, vi anskaffer og bruger for at varetage Kolding Kommunes brede opgaveportefølje, hvad enten ressourcen er et produkt, en tjenesteydelse eller en bygge-/ anlægsopgave.

Strategien blev vedtaget i efteråret '22 og med titlen "Kolding Kommunes Indkøbs- og Ressourcestrategi: Bæredygtigt Forbrug" og derfor er dette tiltag gennemført.

Særlige barrierer og forudsætninger

Kan koste både ekstra tid og/eller penge

- Kræver uddannelse og vidensdeling blandt de centrale og decentrale indkøbere
- Kræver ændret adfærd og opmærksomhed på ressourcer

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	
kildehenvisning	

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

- Fokus på f.eks. svanemærke og brug af mindre kemikalier i udbud.

Mangfoldig natur

- Ved at have fokus på miljø i udbud, samt mindske ressourceforbruget vil det gavne miljøet.

Vand som ressource

- I udbud kan der være fokus på at reducerer vandforbruget i f.eks. produktionen.

Ressourcer i kredsløb

- Ved implementering af en ressourcestrategi, vil der komme fokus på at reducerer forbruget, samt arbejde med cirkularitet og længere holdbarhed på produkter.

Bæredygtige fællesskaber

- Det kræver tværgående samarbejde at deles om ressourcer, hvorfor der kan opstå et større sammenhold i organisationen.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Der er ikke afsat ressourcer til opgaven
Proces	
Output	

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Leverandører og andre kommuner samt SKI
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	nej

Mål og monitorering

Procesmål	Der er udarbejdet en handleplan for strategien, som kortlægger og opstiller nogle måltal for hvert spor: produkt, service og byggeanlæg. Se næste tiltag "Indkøbs- og Ressourcestrategi: Bæredygtigt Forbrug" for at se målsætningerne for 2025 og 2030.
Monitorering	
Tiltagsmål	
Monitorering	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Udarbejdelse af resourcestrategien
KK - indsatsniveau	Grøn. Er udarbejdet
Når vi målet?	Grøn Resourcestrategien blev godkendt i efteråret 2022 med titlen "Indkøbs- og Resourcestrategi: Bæredygtigt Forbrug"
Det videre arbejde	Implementering af resourcestrategien
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Der skal løbende igangsættes initiativer og kommunikation herom. Det er vigtigt at der løbende sættes fokus på ressourcer og cirkularitet

	Den kommende Bæredygtighedspolitik skal tilpasses så den rummer ressourcestrategien og dens tiltag. Samtidig skal politikken vise retning for de kommende års arbejde.
KK - indsatsniveau	Grøn: Er under udarbejdelse. CO2 beregninger på Kolding Kommunes interne forbrug Øge antal udbud hvor bæredygtighed er blevet indskrevet i udbudsmaterialet Gode cases for bæredygtige initiativer.
Når vi målet?	Gul
Det videre arbejde	Implementering af ressourcestrategien

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

CO2-regnskab for Kolding Kommune som virksomhed

Beskrivelse

CO2 beregninger kan kaste lys over hvor meget CO2 Kolding Kommune udleder ved vores interne forbrug, både på scope 1, 2 og 3. CO2 beregningerne bliver hele tiden forbedret, men på nuværende tidspunkt kan de ikke give et 100% præcist CO2 regnskab, men bruges som en baseline for at nedsætte vores CO2 udledning og hvilke områder hvor vi udleder mest, og derved benyttes som et værktøj til at vurdere hvor vi skal fokusere på at nedsætte Kolding Kommune som virksomheds CO2 udledning.

Særlige barrierer og forudsætninger

- Der er endnu ikke afsat ressourcer til at udføre CO2 beregninger
- På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at opgøre CO2 udledningen helt præcist, men det kan stadigvæk bruges som et vigtigt værktøj til at vise hvor der er interessant at lave tiltag, for at reducere CO2 udledningen.

CO2-effekt

CO2-effekt i 2030/pr år:	X tons CO _{2e} i 2030 (Hvis vi ikke har et tal, så skriv: Er ikke estimeret)
kildehenvisning	Beskriv henvisning til bilag 3

De afledte effekter

Mangfoldig natur

CO2 beregningerne vil være et værktøj til at reducere Kolding Kommunes CO2 udledninger, samt fokuserer mere på tiltag der understøtter klimaet.

Vand som ressource

Ved at reducere vores CO2 udledning, f.eks. ved mindsket forbrug eller indkøb af mindre ressourcekrævende produkter og ydelser, forventes det også at det vil skabe en afledt effekt på mindsket vandforbrug.

Ressourcer i kredsløb

CO2 beregningerne er et redskab til at mindske Kolding Kommunes forbrug og fokuserer på cirkularitet, både internt i Kolding Kommune og i udbud.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Der er indkøbt et system og det er under udvikling så det kan anvendes i Kolding Kommune. Det forventes at der vil blive brug for ressourcer fra Analyseteamet, Indkøb og Udbud samt
--------	--

	Bæredygtigheds sekretariatet. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at estimere timeforbruget.
Proces	Det vil kræve medarbejder timer at vedligeholde et klimaregnskab – samt foretage analyser der kan udmønte sig i indsatser til nedbringelse af kommunens CO2-forbrug.
Output	

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	UNIT4 – leverandør af analysesystem
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Ja og nej

Mål og monitorering

Procesmål	At have et brugbart system til måling af kommunens ressourceforbrug i 2024.
Monitoreringskilde	UNIT4
Tiltagsmål	<ul style="list-style-type: none"> - At beregne Kolding Kommunes interne CO2-udledning - At tiltaget kan være med til at reducerer Kolding Kommunes interne CO2-udledning
Monitoreringskilde	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Undersøgelse af markedet med henblik på indkøb af et system til CO2 beregninger af Kolding Kommune som virksomhed.
KK - indsatsniveau	Tiltaget blev godkendt ved sidste årsstatus - 2024
Når vi målet?	Er indkøbt
Det videre arbejde	
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Systemet skal tilpasses Kolding Kommune og udvikles til brug for vores analyser
KK - indsatsniveau	Tæt samarbejde med UNIT4. Systemet skal være klar 2024
Det videre arbejde	

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK – indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Arbejdsplads

Krav til bæredygtighed i medejerstrategier

Beskrivelse

Ved at stille krav til bæredygtighed i vores medejerstrategier, kan vi præge den generelle udvikling i disse virksomheder – sideløbende med, at vi fokuserer på konkrete tiltag.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	Er ikke estimeret overordnet, men kan individuelle strategier indskrives
kildehenvisning	

Ved at have fokus på bæredygtige krav, kan vi sikre bedre energiudnyttelse på virksomheder vi medejer – dette vil føre til CO₂-reduktioner. Ligeledes kan kravene være, at de medejede virksomheder skal satse på tiltag, som bidrager positivt til CO₂-reduktionen lokalt – eksempelvis via solceller, vindenergi og power-to-x-anlæg.

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Afledte effekter er sundhed og trivsel for medarbejdere på de virksomheder vi medejer. Dette kan sikres gennem kravene for bæredygtighed – gennem fokus på det bæredygtige arbejdsliv. Derudover kan en afledt effekt være understøttelsen af netværk og symbioser, som kan være med til at fremme den grønne dagsorden. Dette skal der især være fokus på i brancheorganisationer.

Særlige barrierer og forudsætninger

Økonomi er ofte højere prioriteret end bæredygtighed i eksempelvis udbudsprocesser internt i kommunen. Dette skal ændres, ved at krav til bæredygtighed bliver lige så stor en prioritering som økonomi, arbejdsmiljø og andre parametre. Dette skal der være fokus på både internt i kommunen, men også i de virksomheder vi er medejere af.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Kolding Kommune er i dette tiltag <i>ejer af virksomhed</i> . Ved at ændre på kravspecifikationerne, vil dette dog også have en indvirkning på <i>Kolding Kommune som virksomhed</i> , da det påtænkes at bæredygtighed skal indtænkes i egne udbudsprocesser mv.
Proces	Ikke igangsat – Det er vurderet at der er en omkostning på 150.000 kr., hvilket primært består af personaleressourcer. Heri er indtænkt udarbejdelsen af kravspecifikationer samt afholdelse af møder med diverse bestyrelser.
Output	Ikke igangsat

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Vi skal samarbejde med de bestyrelser, som vi er med i. Dette indbefatter TVIS, Energnist, Christiansfeld Fjernvarme, Kolding Lufthavn, Billund Lufthavn, Sydtrafik, Kolding havn, BlueKolding, Energnist, MOTAS, Business Kolding. Her skal vi også gå i dialog med de øvrige kommuner, som også er en del af bestyrelsen, og blive enige om hvordan bæredygtighed indtænkes på tværs.
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Ja eller nej

Mål og monitorering

Procesmål	Målsætningen er, at bæredygtighed er en central del af alle ejerstrategier, hvor vi som kommune har en indflydelse.
Monitoreringskilde	
Tiltagsmål	
Monitoreringskilde	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Er ikke igangsat
KK - indsatsniveau	
Når vi målet?	
Det videre arbejde	
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Er ikke igangsat
KK - indsatsniveau	
Når vi målet?	
Det videre arbejde	

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Økologiske og Klimavenlige kantiner

Beskrivelse

Som en del af Food2030 projektet bliver der arbejdet på, hvordan vi kan gøre kommunens storkøkkener og kantiner mere bæredygtige. De fleste af kommunens kantiner har allerede arbejdet med elbesparende projekter og minimum økologisk sølvmærke, så det, som der er fokus på i Food2030 projektet, er, at få maden gjort mere klimavenlig. Det gøres i form af en mere plantebaseret kostoplægning, fokus på lokale råvarer og reducere af madspild, hvilket vil kunne reducere deres CO₂-aftryk.

I første omgang deltager 21 af kommunens køkkener, lige fra daginstitutionerne til plejehjemmene og personalekantinerne, samt to kantinerne fra de store uddannelsessteder. Sammen serverer de mere end 3500 hovedmåltider hver dag. De spiller derfor en meget vigtig rolle ift. at kunne inspirere og påvirke borgernes madadfærd samt reducerer CO₂ aftrykket. Samtidig håndterer de også meget mad, så der er meget at arbejde med.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	CO ₂ aftryk for det samlede fødevarerindkøb i Kolding: 2023: 2,1 pr. kg indkøbte råvarer 2024 YTD oktober: 2,0 pr. kg indkøbte råvarer Madspild: En reduktion på 50% af madspildet i de koldingensiske husholdninger i 2030 estimeret til et reduceret CO ₂ aftrykket på ca. 5 ton.
kildehenvisning	CO ₂ aftryk for indkøbte fødevarer i kommunens køkkener er taget ud fra en rapport fra BC Catering, som trækker på CO ₂ beregninger fra Klimadatabasen.

2023 har de offentlige køkkener i Kolding et gennemsnitlig CO₂ aftryk på 2,0 pr kg indkøbte råvarer, og de har reduceret aftrykket med 2% siden 2022. De 19 køkkener som deltager Food2030 projektet ligger samlet på et CO₂ aftryk på 1,87 pr kg indkøbte fødevarer.

Daginstitutionerne ligger suverænt flot med et aftryk på 1,27 pr kg indkøbte råvarer, personalekantinerne på 2,09 og seniorområdet på 1,96 i 2023. To af personalekantinerne har formået at reducere deres aftryk med mere end 20% på blot et år.

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Med en mere klimavenlig madkultur, som tager afsæt i Fødevarerstyrelsens officielle kost- og klimaråd, er de spisende gæster i kommunens offentlige madtilbud er sikker på, at de får serveret sund og ernæringsrigtig mad.

Mangfoldig natur

Dyrkning af flere lokale fødevarer forventes at styrke vores forhold til mad og vores madkultur samt at have en positiv effekt på biodiversiteten.

Vand som ressource

Forventning om omlægning til planterig-kost, er der mindre vandforbrug ved mindre dyrkning af afgrøder (OBS flere afgrøder til at ”dyrke” kød)

Ressourcer i kredsløb

Der arbejdes på at reducere madspildet i de offentlige køkkener. De køkkenprofessionelle har modtaget undervisning og inspiration til, hvordan de kan mindske madaffald og udnytte overskudsmad. Gennem en prøvehandling har vi arbejdet på at synliggøre og italesætte madspildet og kortlægge niveauet i kommunens køkkener. Analysen viste et forholdsvist lavt madspildsniveau i de deltagende køkkener.

Særlige barrierer og forudsætninger

Indkøbsaftaler: Eftersom kommunerne er underlagt en udbudslov, er det på nuværende tidspunkt svært at indkøbe planterige varer til en god forhandlet pris der stemmer overens med kantinernes budgetter, samt at udvalget på den nuværende indkøbsaftale mangler planterige varer. Udvalget afhænger af den valgte leverandør og det er begrænset, hvor mange kriterier den enkelte kommune kan opstille. Eftersom det også er store leverandører, så er det sjældent, at de lokale fødevarereproducenter har volumen nok til at levere til dem, og dermed er det næsten umuligt at indkøbe lokale fødevarer. Udvalget af plantebaserede råvarer og erstatningsprodukter er fortsat også begrænset, hvilket gør det svært for køkkenerne at variere mellem retterne.

Vi er i tæt dialog ved kommunens fødevarerleverandør for at synliggøre køkkenernes behov og i samarbejde forsøge at finde ud af, hvordan vi på bedste vis kan understøtte dem.

Kommunens interne indkøbssystem er endnu ikke i stand til at levere CO2 data for indkøbte fødevarer. På nuværende tidspunkt har det været muligt at få data fra fødevarerleverandørens system, som vi har benyttet til at opbygge en baseline og få en pejling for niveauet, samt kunne følge udviklingen.

Det er en rigtig stor omlægning for køkkenerne og deres personale, som næsten alle er skolet i en meget mere animalsk baseret kost, og derfor er det en stor proces for medarbejderne, som faktisk skal skoles på ny i den nye plantebaserede kost. Især når kost- og klimaanbefalingerne ligger op til en plantebaseret kost 4-5 dage om ugen. Så det er alt, som skal tænkes nyt og fra bunden, lige fra planlægning, indkøb, indretning i køkkenet, nye opskrifter og ingredienser og afprøvning. Med en decentral organisering af de offentlige køkkener, er der ikke noget overordnet ansvar for en generel madprofil og koordineret indsats på området, hvilket det kræver, hvis alle de offentlige madprofessionelle skal have et kompetenceløft.

Vi har heller ikke data for det samlede madspild i de offentlige køkkener, men vi har gennemført en prøvehandling, som har været med til at kortlægge niveauet for kommunens madspild i de offentlige køkkener.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Medarbejderressourcer: Projektleder til at facilitere.
--------	---

	<p>Medarbejdere fra 21 køkkener (ca. 2-3). Indkøb- og udbudsressourcer Styregruppen Food2030 (Kommunale chefer) Omkostninger og finansiering Projektledelsen finansieres af Fusilli projektet (Horizon). Inspiration til køkkenpersonalet og indkøb af vægte m.m., finansieret af overhead budget fra Fusilli projektet t.o.m. 31/12-24. Ressourceomkostningerne (timerne) finansieres af kommunen (afdelingerne).</p> <p>KKs-rolle: Ansvarlig afdeling: Bæredygtighedssekretariatet, indkøbsafdelingen og de områder/ledelse, hvor køkkenerne tilhører. Projektledelse. Facilitering af workshop, inspirationsaftener, webinarer m.m. Indsamling af data og udarbejdelse af mål. Reducering af CO₂-aftrykket. Reducering af madspild. Inspiration og uddannelse af køkkenpersonale. Indkøb af hard- og software. Deltage i SKI-ekspertgruppe for nyt fødevarerudbud 09.01. Prøvehandling for nyt udbud på personalefrugt, som har fokus på danske sorter Prøvehandling på nyt system, som har fokus på CO2 og næringsindhold på opskriftsniveau Udarbejder fødevarerstrategi, som skal være med til at sætte mål på området</p>
Proces	<p>Opgaver, planer og strategier: Som et led i at opbygge en styringsstruktur omkring fødevarerindsatsen, har vi skabt en intern styregruppe samt et af Danmarks første Fødevareråd, som består af politikere og aktører fra hele fødevarerindsatsen. I samarbejde med fødevarerådet er vi gået i gang med at udarbejde en fødevarerstrategi for Kolding, som skal være med til at skabe en vision på området, fremsætte mål på området og opstille handlingsplaner, som kan sikre det nødvendige fokus og udvikling.</p> <p>Konkret for køkkenområdet har vi i samarbejde med de madprofessionelle udarbejdet et roadmap for, hvordan processen for at udvikle klimavenlige kantiner skal se ud. Med afsæt heri har vi udarbejdet en struktureret plan for, hvordan vi får givet køkkenerne det nødvendige kompetenceløft, og hvad der skal være fokus på, hvor og hvornår så vi hele tiden flytter os og samtidig holder momentum.</p>
Output	<p>Udarbejde en klimavenlig madprofil for kommunens madtilbud, som sætter retning og mål for, hvilken mad vi ønsker at tage ansvar for i kommunens madtilbud. I første omgang er "klimavenlig offentlige kantiner" udpeget som en af de fire arbejdsplaner i den kommende fødevarerstrategi.</p>

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Plantevækst, E-Smilely, FoodOp, SKI, BC Catering, kommunens offentlige køkkener, Mikuna, Pure Dansk
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Nej

Mål og monitorering

Procesmål	Omlægning af kommunernes kantiner til mere bæredygtigt forbrug 2022: <ul style="list-style-type: none">- Indsamling og opsætning af baseline data for CO₂-aftryk- Månedlig monitorering.- Afholdelse af Klimavenlige maddage 2023: <ul style="list-style-type: none">- Månedlig monitorering på CO2 aftryk – data fra fødevareleverandør- Afholdelse af Klimavenlig maduge 2024: <ul style="list-style-type: none">- Månedlig monitorering af CO2 aftryk – data fra fødevareleverandør- Klimavenlige offentlige køkkener indarbejdet i kommende fødevarestrategi 2025: <ul style="list-style-type: none">- Månedlig monitorering af CO2 aftryk – data fra internt indkøbssystem- Udarbejde kommunal madprofil og målsætning- Øge økologiproducenten i kommunens køkkener Udarbejde plan for udrulning af kompetenceforløb til alle kommunens offentlige køkkener
Monitoreringskilde	
Tiltagsmål	Reducerer CO2 aftryk og madspild Sundere og mere klimavenlig mad i kommunens offentlige køkkener
Monitoreringskilde	CO2 aftryk: Ekstern fødevareleverandørs indkøbssystem

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Projekter/opgaver: <ul style="list-style-type: none">- Projektledelse.

	<ul style="list-style-type: none"> - Afholdelse af workshop, inspirationsaftener, webinarer m.m. - Indsamling af data og udarbejdelse af mål. - Reducering af CO₂-aftrykket. - Reducering af madspild. - Inspiration og uddannelse af køkkenpersonale. - Indkøb af vægte. - Deltager i SKI-ekspertgruppe for nyt fødevarerudbud 09.01. - Prøvehandling for nyt udbud på personalefrugt, som har fokus på danske sorter - Prøvehandling på nyt system, som har fokus på CO₂ og næringsindhold på opskriftsniveau - Udarbejder fødevarerstrategi, som skal være med til at sætte mål på området
KK - indsatsniveau	<ul style="list-style-type: none"> - Indsamle CO₂ data for 19 af Kommunens offentlige køkkener: CO₂ aftryk Jan – okt. 2023: 1,86 pr. kg indkøbte råvarer. Det er en reduktion på 2% ift. 2022. - Afholde en inspirationsaften for Koldings borger - Nedsat et fødevareråd - Afholdt 3-4 klimavenlige mad-workshops de offentlige madprofessionelle
Når vi målet?	Grøn: Vi har opfyldt alle mål
Det videre arbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Månedlig monitorering på CO₂ aftryk og madspild - Udarbejde fødevarerstrategi.
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	<p>Vi arbejder fortsat på kompetenceudvikling af det offentlige køkkenpersonale.</p> <p>Datamæssigt får vi nu månedlige CO₂ rapporter fra kommunens fødevarerleverandør. Disse skal opsættes i en officielle rapport, så vi nemt kan følge op på udviklingen.</p> <p>Som det næste arbejdes der på at kommunens interne indkøbssystem kan udarbejde CO₂ rapporter for kommunens fødevarerindkøb.</p> <p>Fødevarerstrategien er nu i offentlig høring, og efterfølgende skal der udarbejdes en handlingsplan herunder en ønsket madprofil for Kolding Kommune, som køkkenerne kan bruge som rettesnor.</p> <p>Vi er netop gået i gang med at udarbejde det første udbud for personalefrugt, som skal være med til at sikre et bæredygtigt aftryk og flere danske sorter.</p>
KK - indsatsniveau	<p>Grøn: God fremdrift</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fødevarerstrategi udarbejdet - Dagligt brug af bælgfrugter i de offentlige køkkener - Reducering af CO₂ aftryk <p>Afhold 2 workshops for de offentlige køkkener</p>
Når vi målet?	<p>Grøn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fødevarerstrategien er udviklet og sendt i høring - Der bruges dagligt bælgfrugter i køkkenerne - Lille reduktion i køkkenernes CO₂ aftryk:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ 2022: 2,1 pr kg indkøbte råvarer ○ 2023: 2,0 pr kg indkøbte råvarer
Det videre arbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Bælgfrugter inspirations workshops er afholdte - Udarbejde handlingsplan, madprofil og målsætning for de offentlige køkkener i Kolding Kommune - Fortsætte med klimavenlig kompetenceudvikling af de offentlige køkkener - Øge Økologiprocenten i de offentlige køkkener - Implementering af CO2 aftryk for fødevarerindkøb i kommunens indkøbssystem - Udarbejde udbudsmateriale for bæredygtig personalefrugt

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK – indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Uddannelse inden for bæredygtigt fødevarer system

Beskrivelse

Uddannelsen af børn og unge er et vigtigt redskab for at få et fremtidig bæredygtigt fødevarer system.

Research der peger på at få jord under neglene og samarbejde i skolehaveprojekter kan skabe sociale kompetencer. At vi ikke har forbindelse til jorden kan have en forbindelse til at der er flere diagnoser. Forholde sig til mad og hvor det kommer fra (fra jord til bord).

Gennem arbejdet med Food2030 og involvering af Kolding Kommunes skoler, er der et øget fokus på læring omkring bæredygtig madkultur og produktion. Der er mangel på ressourcer og undervisningsmateriale herunder skolehaver, som skal være med til øge interessen viden på området.

På uddannelsesområdet, så har vi fokus på at etablere flere skolehaver i folkeskolerne. Vi har udarbejdet undervisningsmateriale og udleveret "Smart Gardens" og spirekasser til alle folkeskolerne i Kolding, som kan bruges til at undervise i indendørs (vertikal dyrkning). Der afholdes en skolehavekonkurrence i efteråret 2023 for alle kommunens folkeskoler.

CO2-effekt

CO2-effekt i 2030/pr år:	Målet er at kostrådene er implementeret i 2030, hvilket er estimeret til at give en 20% reduktion i CO2 aftrykket i 2030, for den mad borgerne spiser.
kildehenvisning	Beskriv henvisning til bilag 3

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Med en mere klimavenlig madkultur, som tager afsæt i Fødevarerstyrelsens officielle kost- og klimaråd, vurderes madkulturen også at være en sundhedsgevinst for borgerne.

Forskning peger også på, at det at få "jord under neglene" og bruge tid i skolehaver er med til at udvikle elevernes sociale kompetencer, og have en positiv effekt på nogle af diagnoser, som flere og flere unge mennesker kæmper med. Så der er mange positive effekter ved at få gang i skolehaverne i kommunens folkeskoler.

Vi afholder også flere fællesspisninger på tværs af kommunen, som er med til at reducere ensomhed og øge trivslen hos borgerne, og samtidig en spændende mulighed for at introducere deltagerne for klimavenlig mad.

Mangfoldig natur

Dyrkning er flere lokale fødevarer forventes også at have en positiv effekt på biodiversiteten. Derudover vil tidlig forståelse for dyrkning af fødevarer og bæredygtige fødevarer systemer have en positiv indflydelse på naturen og dyrkningen af fødevarer, der på sigt vil gavne naturen og biodiversiteten.

Bæredygtige fællesskaber:

Fællesspisninger er med til at styrke det sociale, bekæmpe ensomhed og skabe netværk.

Særlige barrierer og forudsætninger

På uddannelsesområdet i folkeskolen mangler der både ressourcer, viden og undervisningsmateriale til at undervise i bæredygtige fødevarer og fødevarer systemet. En af de største forudsætninger for at lykkes med dette er at temaet "bæredygtige fødevarer og fødevarer systemer" bliver en del af de kompetenceområder, som skolerne skal arbejde med og måske endda en del af eksamenspensum.

Bæredygtige fødevarer og fødevarer systemer har potentiale til at udfolde sig i flere af folkeskolens fag, men i dette tiltag er der fokus på madkundskab og skolehaver. Der er afsat meget små midler og ressourcer til madkundskab, hvilket gør det svært for lærerne at inkorporerer bæredygtighed i madkundskabsundervisningen. Food2030 tilbyder et gratis undervisningsforløb til madkundskabslærer, men flere har ikke fået godkendt deltagelse af deres ledelse.

I dag er undervisning omkring bæredygtighed primært lagt over til naturfagslærerne. Det vil vi gerne ændre på, så det bliver et fælles ansvar for alle lærer, da bæredygtig er kan tænkes ind i de flere fag.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	<p>Ressourcer: Projektleder af EU-projektet Fusilli, Helle Vilsbøll, samt folkeskolelærer fra de involverede skoler og medarbejdere fra pædagogisk center.</p> <p>Som udgangspunkt finansieres indsatserne til at skabe en mere klimavenlig madkultur af EU- projektet FUSILLI, som er et Horizon projekt og Kolding Kommune.</p> <p>Opgaver: Afholde en skolehavekonkurrence Udvikle undervisningsmateriale omkring bæredygtig og indendørs (vertikal) dyrkning Afholde kurser for folkeskolelærer, både i forhold til dyrkning af bæredygtige fødevarer og madkundskab. Fødevarerådet har peget på at uddannelse indenfor skoleområdet er vigtigt fokuspunkt. Derfor forventes der et punkt i strategien med fokus på uddannelse i bæredygtige fødevarer og fødevarer systemer indenfor skoleområdet.</p>
Proces	<p>Først skal der afstemmes ressourcer med skoleledelsen Udarbejde og teste undervisningsmateriale Kompetenceforløb til naturfaglærerne Udarbejde konkurrence folder og informationsmateriale Offentliggørelse af skolehavekonkurrencen og udlevering af skolehave 'kits' Afholdelse af skolehavekonkurrence</p>
Output	<p>Samarbejde omkring bæredygtigmadkultur på tværs af fagene, klasserne og lærerne Øget viden og interesse for en bæredygtig madkultur Fremtidig interesse for at arbejde med bæredygtig dyrkning i folkeskolerne Kompetenceløft af naturfagslærerne</p>

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Pædagogisk Center, fire udvalgte pilotskoler (Brændkjærskolen, Kongsbjergskolen, Brandrup skole og Eltang skole), naturfagslærere og madkundskabslærere
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	nej

Mål og monitorering

Procesmål	<ul style="list-style-type: none"> - Kompetenceforløb for naturfagslærere med henblik på at give input til undervisningsmaterialet (sep 2022) - Udvikling og udlevering af dyrkningskit i (sep 2022) - Færdigt undervisningsmateriale klar til skoleplanlægning (maj 2023) - Udlevering af konkurrencefolder (maj 2023) - Tilmelding til konkurrence (oktober 2023) - Skolehavekonkurrence (november 2023)
Monitoreringskilde	Følge op på antallet af skoler og inddraget elever Følge op på elevernes vidensniveau omkring bæredygtige fødevarer post og præ skolehavekonkurrencen.
Tiltagsmål	Målsætning: <ul style="list-style-type: none"> - Afholder en skolehavekonkurrence - Udvikle undervisningsmateriale omkring bæredygtig dyrkning - Deltagelse af minimum 5 skoler i skolehavekonkurrencen - Involvering af minimum 1500 elever igennem hele forløbet - Øget viden og interesse for bæredygtig dyrkning
Monitoreringskilde	Data for deltagende skoler indsamles ud fra tilmeldinger Data for inddragede elever indsamles af Pædagogisk Center Data omkring børnenes viden og interesse indsamles med evalueringsskemaer gennem lærerne.

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Undervisningsmateriale udleveret og udarbejdet til skolehavekonkurrencen. Tilmeldingen til konkurrencen er fortsat åben.

KK - indsatsniveau	Grøn: Opgørelse over antal inddraget elever og deltagende skoler vil blive opgjort december 2023.
Når vi målet?	Grøn: Det forventes at vi når målet
Det videre arbejde	Afholdelse af skolehavekonkurrence
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Skolehavekonkurrencen blev afholdt som planlagt, og mere end 200 elever fra 9 forskellige skoler deltog.
KK - indsatsniveau	Grøn Skolehavekonkurrence er afholde, 9 skoler og mere end 200 elever deltog på dagen 19 skoler har været inddraget i processen og arbejdet med bæredygtig dyrkning på tværs af alle tre skoletrin. Det estimeres at omkring 1000 elever har arbejdet med bæredygtig dyrkning som en del af processen, hvilket ligger under forventningerne.
Når vi målet?	Grøn Vi nåede næste i mål med målsætningen. Skolehavekonkurrencen blev afholdt med stor succes. Desværre fik vi ikke helt så mange elever inddraget som forventet, men vi er tilfredse med at vi næsten nåede ud til samtlige af kommunens folkeskoler og privatskoler med indsatsen.
Det videre arbejde	Viden omkring bæredygtig madkultur er efterfølgende blevet udpeget som et af de fire fokusområder i Koldings kommende fødevarestrategi.

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK – indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

Bedre forhold for hjemmearbejde

Beskrivelse

For at reducere antallet af især pendlerture, kan der arbejdes med at øge brugen af hjemmearbejde. Der er under Coronapandemien set gode erfaringer med brug af hjemmearbejde på arbejdspladser, hvor opgaveomfanget tillader det. Her kan der arbejdes videre med at flere arbejdspladser fortsætter med at gøre det muligt at arbejde hjemme.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	
kildehenvisning	

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Flere studier peger på at trivslen for den enkelte medarbejder stiger ved at have mulighed for at arbejde hjemme i løbet af arbejdsuge, samt at færre bliver stressramte.

Mindre transport vil desuden begrænse den afledte støj fra trafik, ligesom mindre udledning af partikler vil være gavnligt for sundheden.

Mangfoldig natur

Ved at reducere transportbehovet reduceres trængslen og slid på vejene og mindre CO₂ udledning, som vi har en gavnlig effekt på naturen.

Særlige barrierer og forudsætninger

Barriererne kan være forskellige på individniveau, hvordan den enkelte medarbejder trives med en arbejdskultur med hjemmearbejde. Der kan være flere forskellige modeller for hjemmearbejde og hvordan det fungerer fra arbejdsplads til arbejdsplads.

Mere udviskede forhold mellem fritid og arbejde kan give nye udfordringer for privat- og arbejdslivet.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Ikke igangsat
Proces	Ikke igangsat
Output	Dette tiltag har potentiale til at skabe økonomiske gevinster, da der skal benyttes færre kontorpladser og kvm hvis flere medarbejder har hjemmearbejdsdage. Dette tiltag vil understøtte "kloge kvadratmeter".

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	

Mål og monitorering

Procesmål	
Monitoreringskilde	
Tiltagsmål	
Monitoreringskilde	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	
KK - indsatsniveau	
Når vi målet?	
Det videre arbejde	
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	
KK - indsatsniveau	
Når vi målet?	
Det videre arbejde	

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

El-ladestandere ved kommunale bygninger

Beskrivelse

I 2022 blev en ladestanderstrategi godkendt. På baggrund af denne er der netop sendt et udbud ud på 115 lokationer for ladestander, med varierende antal ladestander, hvoraf syv ladestander er reserveret til kommunale puljebiler. Minimum to leverandør kan vinde udbuddet. Når leverandørerne har fået tildelt udbuddet, vil vi vide det præcise antal ladestander, da det er op til leverandørerne at byde ind med antal ladestander ved hver lokation, dog med et beskrevet minimum og maksimum. Udgangspunktet er, at ladestanderne skal være offentligt tilgængelige. Der er dog nogle kommunale p-pladser til kommunale puljebiler.

CO₂-effekt

CO ₂ -effekt i 2030/pr år:	
kildehenvisning	

De afledte effekter

Sundhed og trivsel for alle

Mindre forurening

Mangfoldig natur

Mindre forurening

Vand som ressource

Bidrage til at der bliver brugt mindre fossile brændstoffer

Særlige barrierer og forudsætninger

Det vurderes at der ikke er barriere af særlig betydning, udover hvis det skal kunne lade sig gøre at have ladepladser, som er forbeholdt kommunale medarbejdere, evt. blot i et tidsrum af døgnet, kræver det en ændring af den nuværende lovgivning. Dette er dog også blevet stillet i udsigt af transportministeren.

Det gør Kolding Kommune

Opgavebeskrivelse

Opgave	Kolding Kommune har et udbud på ladestandere ved de kommunale bygninger. Leverandørerne der vinde udbuddet står for driften af ladestanderne.
Proces	Når udbuddet er afsluttet skal der laves en implementeringsplan for de to vinderende tilbudsgivere. Efterfølgende opfølgning på etablering og drift.
Output	Ladestandere bliver tilgængelige ved mange arbejdspladser.

Opgavens indvirkninger på øvrige opgaver i kommunen	
---	--

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde og partnerskaber	Vinderne af udbuddene
Har de eksterne aktører hovedansvaret?	Ja

Mål og monitorering

Procesmål	De handlinger/ aktiviteter der udføres løbende. Formuler det gerne som et årligt procesmål. (OBS: Det er ud fra procesmålet vi angiver i statuskemaet om KK-indsats er rød, gul eller grøn)
Kilde – procesmål	
Tiltagsmål	Leve op til lade stander bekendtgørelsen ved udgangen af 2024 Ladestander på 115 lokationer med varierende antal ladestander, hvoraf syv ladestander er reserveret til kommunale puljebiler Mindstekrav at det er etableret ved udgangen 2024.
Kilde - tiltagsmål	

Status

2022 (sep.) - 2023 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Opstart af udbud
KK - indsatsniveau	Grøn: Etablering af ladestandere 2024
Når vi målet?	Grøn
Det videre arbejde	Implementering af kontrakterne
2023 (sep.) – 2024 (sep.)	
Statusbeskrivelse	Standere er ved at blive implementeret
KK - indsatsniveau	Grøn
Når vi målet?	Grøn
Det videre arbejde	

Udvikling – procesmål

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
KK - indsatsniveau				

Udvikling – tiltagsmål

-

